

Kehtestatud Tartu Kesklinna Kooli
direktori 13.09.2023. a käskkirjaga nr 49

TARTU KESKLINNA KOOLI ÕPPEKAVA

SISUKORD

SISUKORD	2
ÜLDSÄTTED.....	4
1. KOOLI ERIPÄRAD JA VÄÄRTUSED.....	5
1.1. Kooli eripärad:	5
1.2. Kooli väärtused:	5
1. KOOLI ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID	7
2. ÕPPIMISE KÄSITUS JA ÕPPEKESKKOND	8
3. ÕPPE JA KASVATUSE KORRALDUSE AEG JA VIISID	9
4. ÕPPEKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED 13	
4.1. Väärtuslik vahetund	13
4.2. Kooli huviringid.....	14
4.3. Projekt-, õues- ja muuseumiõpe ning ekskursioonid ja õppekäigud	14
4.4. Koostööpartnerid	14
4.5. Osalemine projektides, üritustel ja võistlustel	15
5. PÄDEVUSED	16
5.1. Õppe ja kasvatus rõhuasetused.....	16
5.2. Õppe ja kasvatus taotletavad pädevused	18
6. LIIKLUSKASVATUSE TEEMAD KOOLIASTMETI	27
7. LÄBIVAD TEEMAD JA NENDE KÄSITLEMISE PÕHIMÕTTED	30
8. LOOVTÖÖ KORRALDAMISE PÕHIMÕTTED JA TEMAATILISED RÕHUASETUSED	32
8.1. Loovtöö teemade ja juhendajate valimine	32
8.2. Loovtööde liigid.....	33
8.3. Loovtöö maht ja läbiviimine	35
8.4. Loovtöö vormistamine	36
8.5. Loovtöö kaitsmine	36
8.6. Loovtöö hindamine	37
9. ÕPILASE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMISE NING HINDAMISE KORRALDUS.....	38
9.1. Hindamise eesmärgid.....	38

9.2.	Hindamise korraldus	38
9.3.	Hinde/hinnangu vaidlustamine	41
9.4.	Kontrolltööde tegemise kord	41
9.5.	Järelvastamine ja järeltööde sooritamine	42
9.6.	Tasemetööd	43
9.7.	Käitumise ja hoolsuse hindamine	44
9.8.	Kokkuvõttev hindamine.....	46
9.8.1.	Kokkuvõttev hindamine liikumisõpetuses.....	46
9.9.	Õpilase jätmine täiendavale õppetöele (PRÕK §22 lg 9).....	47
9.10.	Klassikursust kordama jätmine (PRÕK §22 lg 10 ja 11).....	47
9.11.	Õpilase järgmisse klassi üleviimine	48
9.12.	Põhikooli lõpetamine.....	48
10.	KARJÄÄRITEENUSTE KORRALDAMINE.....	49
11.	TUGE VAJAVATE ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED JA TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD	50
12.1.	Töökorraldus tuge vajavate õpilastega	50
12.2.	Õpiabi osutamine	51
12.3.	Individuaalse õppekava koostamine	52
12.4.	Kooliväliste spetsialistide poole pöördumise soovitamise	52
12.5.	Tugimeetmete tulemuslikkuse hindamine	52
12.	ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS.....	54
13.	ÕPETAJATE KOOSTÖÖ, TÖÖKAVA KOOSTAMISE PÕHIMÕTTED	56
13.1.	Õpetajate koostöö põhimõtted:.....	56
13.2.	Õpetaja töökava.....	56
14.	KOOLI ÕPPEKAVAVÄLISE ÕPPIMISE VÕI TEGEVUSE ARVESTAMINE KOOLIS ÕPETATAVA OSANA.....	58
15.	KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD.....	60

ÜLDSÄTTED

Tartu Kesklinna Kooli (edaspidi kool) õppekava on koostatud „Põhikooli ja gümnaasiumiseaduse” § 17 lg 1 ja 2, Vabariigi Valitsuse 06.01. 2011 määruse nr 1 „Põhikooli riikliku õppekava“ redaktsiooni 11.03.2023 § 24 (edaspidi PRÕK) ja Vabariigi Valitsuse 20.10.2011.a. määruse nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“ (edaspidi LLKK) § 6 lg 3 alusel.

Kooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mille koostamisel on kool lähtunud riiklikust õppekavast, kooli paikkondlikust eripärast, lastevanemate, õpilaste ja kooli pidaja soovidest ning materiaalsetest ressurssidest.

Kooli õppekava koosneb üldosast ja ainekavadest. Ainekavad on koondatud ainevaldkondade kaupa ja esitatud klassiti.

Kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor.

Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

Kooli õppekava kinnitab direktor.

1. KOOLI ERIPÄRAD JA VÄÄRTUSED

Tartu Kesklinna Kool on kaasaegse õpikeskkonnaga koostööle orienteeritud traditsioone austav põhikool. Koolis väärtustatakse võrdselt õpilasi, nende vanemaid ja töötajaid. Tegevustes lähtutakse igäihe isikupärast ja pidevast arenguvajadusest.

1.1.Kooli eripärad:

hea asukoht – teeme õppetöö mitmekesistamisel koostööd kooli ümbruses asuvate teadus-, kultuuri-, spordiasutuste ning kodanikuühendustega

hooliv kool – märkame õpilaste eripärasid ja toetame iga õpilase potentsiaali ava(ne)mist, teeme tihedat koostööd nii õpetajate kui peredega.

toimiv tugisüsteem – toetame õpilaste arengut paindliku koostöö kaudu, nõustame õpetajaid ja vanemaid õppe- ja kasvatustöös.

mitmekülgne huvitegevus – pakume erinevaid tunniväliseid tegevusi, nii koolitöötajad kui õpilaskogu korraldavad erinevaid kooliüritusi.

aktiivne hoole- ja vanematekogu – kooli juhtkond teeb tihedat ja tõhusat koostööd hoolekogu, vanematekogu ja linnavalitsusega, toetades üheskoos vanemate, vilistlaste ja kogukonna aktiivset kaasamist kooliellu.

1.2. Kooli väärtused:

meie-tunne – oleme kogukonnakool, peame tähtsaks kuuluvustunnet, kus iga inimene on terviku oluline ja väärtuslik osa;

tarkus – väärtustame õppimist, tunneme uute teadmiste vastu huvi ja soovime neid omandada, analüüsida, rakendada ja jagada;

vastutus – mõistame, väärtustame ja täidame endale võetud kohustusi ning ülesandeid;

loovus ja ettevõtlikkus – meil on tahan-tean-teen hoiak ja soovime ise midagi ära teha, väärtustame loomisrõõmu, oskame näha uudseid võimalusi ning neid ellu viia;

hoolivus – oleme sõbralikud, viisakad ja abivalmid, soovime luua inimeste vahel häid suhteid, mis tugevdaksid ühtsustunnet;

avatus ja koostöö – oleme ausad, otsekohesed ja avatud uutele ideedele ning inimestele; meie koostöö põhineb väärtustel, eesmärkidel, vastastikusel lugupidamisel, kaasatusel ja osalusel.

1. KOOLI ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID

Koolil on nii hariv kui ka kasvatuslik ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgeteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

Kool loob õpilasele tingimused õppimiseks, arvestades tema:

- taju- ja mõtlemisprotsesside eripäraga;
- vanuse ja sooga;
- keelelise, perekondliku ja kultuurilise taustaga;
- võimete, huvide ja kogemustega.

2. ÕPPIMISE KÄSITUS JA ÕPPEKESKKOND

Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes:

- võtab võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest;
- õpib oma õppimist analüüsima ja juhtima;
- õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega;
- õpib oma kaaslasi ja ennast hindama.

Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus. Õppimine toimub tunnis ja tunniväliselt.

Õpetamine on õppekeskkonna ja õppetegevuse organiseerimine viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu on tal võimalik omandada kavandatud õpitulemused.

Kasvatus on õpilase suhete kujundamine teda ümbritseva maailmaga. Kool loob tingimused edukaks väärtuskasvatuseks, mille aluseks on õpilase, tema perekonna ning koolipere vastastikune usaldus ja koostöö.

Õpetaja on hoiakute kujundaja, kelle ülesanne on anda isiklikku eeskujut, toetada õpilase isiksuse arengut ja õpimotivatsiooni.

Õpetaja kavandab ja suunab õppeprotsessi lähtuvalt ühiskonna ootustest ning õpilase vajadustest. Õpilasele võimaldatakse:

- osa saada mitmekesisest õppemetoodikast;
- rakendada teadmisi ja oskusi praktilistes tegevustes;
- teha uurimistööd;
- teha iseseisvat tööd;
- erinevaid võimalusi koos õppimiseks;
- kasutada infotehnoloogilisi vahendeid;
- saada tagasisidet asjakohaste hindamisvahendite, -viiside ja -metoodikate kaudu.

Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks **lõimingu** kaudu. Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, koolisest projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist.

Õppekeskkond on õpilasi ümbritsev vaimne, sotsiaalne ja füüsiline keskkond, mis toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks ning arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

Kooli **sotsiaalse ja vaimse keskkonna** kujundamisel osaleb kogu koolipere:

- luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted;
- austatakse üksteise eneseväärikust ja isikupära;
- jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- märgatakse ja tunnustatakse kõigi pingutusi;
- antakse üksteisele positiivset ja kriitilist tagasisidet;
- välditakse vägivalda ja kiusamist ning toetatakse üksteist;
- luuakse tingimused algatuseks ja koostööks.

Kooli **füüsiline keskkond** vastab tervisekaitse ja ohutusenõuetele, ruumide sisustus ja kujundus on õppe seisukohast otstarbekas ja esteetilise väljanägemisega.

Õppes kasutatakse eakohast ja individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, internetiühendusega arvuteid ja esitlustehnikat. Koolil on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused.

Kool korraldab õpet ka väljaspool kooli ruume sh kooliõues, looduses, muuseumides, keskkonnahariduskeskustes, raamatukogudes, ettevõtetes ja asutustes ning virtuaalses õppekeskkonnas, tagades õpilaste vaimse ja füüsilise turvalisuse ning tervise kaitse.

Peame oluliseks üksteist austava, vastastikku hooliva ja toetava, kiusamis- ning vägivallavaba õppekeskkonna loomist ja hoidmist.

3. ÕPPE JA KASVATUSE KORRALDUSE AEG JA VIISID

Põhikoolis on õppekava läbimiseks arvestatud üheksa aastat. Kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel.

Õppekorralduse viisid:

- aineõpetus – õpe, mille puhul õpitakse kõiki õppeaineid kogu õppeaasta vältel;

- üldõpetus – õpe, mille puhul keskendutakse teatud teemadele, eristamata tavapäraseid ainetunde;
- projektiõpe – õppekorraldus projekti vormis.

Erinevates kooliastmetes on õpe korraldatud järgmiselt:

- I kooliaste – valdavalt aineõpetus, osaliselt üldõpetus ja projektiõpe;
- II ja III kooliaste – valdavalt aineõpetus, osaliselt projektiõpe.

Õppeaasta koosneb 35 nädalast. Õppeaastas on kolm trimestrit ja viis vaheaega. Koolivaheaegad kehtestab haridus- ja teadusminister igaks konkreetseks õppeaastaks. Konkreetse kooliaasta aastaplaan, trimestrite ja vaheaegade jaotus on leitav kooli kodulehelt: kesklinna.tartu.ee.

Koolis õpetatakse A-võõrkeelena inglise keelt alates 2. klassist ja B-võõrkeelena vene keelt või saksa keelt alates 6. klassist (vt tabel 1).

1.-6. klassis toimub liikumisõpetuse tundide raames tantsuõpe.

Informaatikaõppe tunnid toimuvad 5. ja 7. klassis, kõigis teistes klassides toimub antud oskuse arendamine erinevatesse õppeainetesse lõimitult.

1. klassis on õpilastel võimalus osaleda pikapäevarühma tundides, kus toetatakse esmaste õpioskuste ja -harjumuste kujunemist.

Kool kasutab **vaba tunniressurssi** (PRÕK § 15 lg 4) järgmiselt:

- I kooliastme 8 tunnist 1 eesti keelele, 1 matemaatikale, 3 loodusõpetusele, 1,5 kunstile, 1,5 tööõpetusele
- II kooliastme 10 tunnist 1 eesti keelele, 2 A-võõrkeelele, 2 matemaatikale, 1 loodusõpetusele, 1 käsitöö ja kodundusele/ tehnoloogiaõpetusele, 1 kehalisele kasvatusesele, 1 valikainele, 1 tund kasutamata.
- III kooliastme 4 tunnist 1 matemaatikale, 2 valikainetele, 1 tund kasutamata.

Tabel 1. Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti

Õppeaine	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Eesti keel	7	6	6	5	4	3	2	2	2
Kirjandus					2	2	2	2	2
A-võõrkeel (inglise keel)		1	3	4	4	3	3	3	3

Õppeaine	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
B-võõrkeel (vene või saksa keel)						3	3	3	3
Matemaatika	3	4	4	5	5	5	5	4	5
Loodusõpetus	2	2	2	3	2	3	2		
Geograafia							1	2	2
Biooloogia							1	2	2
Keemia								2	2
Füüsika								2	2
Ajalugu					1	2	2	2	2
Inimeseõpetus		1	1		1	1	1	1	
Ühiskonnaõpetus						1			2
Muusika	2	2	2	2	1	1	1	1	1
Kunst	2	2	2	1	1	1	1	1	1
Tööõpetus	2	2	2						
Käsitöö ja kodundus/ tehnoloogiaõpetus (õpilane valib 4. klassis)				2	2	2	2	2	1
liikumisõpetus	1	1	2	2	2	2	2	2	2
rütmika		1							
rahvatants	1	1	1	1					
seltskonnatants					1	1			
Valikained:									
informaatika					1		1		
karjääriõpetus								1	
Kokku	20	23	25	25	27	30	29	32	32

	sõnaline hindamine
	mitteeristav hindamine
	numbriline hindamine

Koolipäev algab kell 9.00. Koolitunnid kestavad 40 minutit.

Tabel 2. Kooli päevaplaan

I		II		III	
1. t	9.00-9.40	1. t	9.00-9.40	1. t	9.00-9.40

2. t	9.50-10.30	2. t	9.50-10.30	2. t	9.50-10.30
SÖÖMINE	10.30-11.10	3. t	10.40-11.20	3. t	10.40-11.20
3. t	11.10-11.50	SÖÖMINE	11.20-12.00	4. t	11.30 - 12.10
4. t	12.00-12.40	4. t	12.00- 12.40	SÖÖMINE	12.10-12.50
5. t	12.50-13.30	5. t	12.50-13.30	5. t	12.50-13.30
6. t	13.40-14.20	6. t	13.40-14.20	6. t	13.40-14.20
Pikapäeva söömine 13.20		7. t	14.30-15.10	7. t	14.30-15.10
		8. t	15.15-15.55	8. t	15.15-15.55

4. ÕPPEKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED

4.1. Väärtuslik vahetund

Väärtusliku vahetunni eesmärk on innustada õpilasi algatama ja korraldama erinevaid vahetunnitegevusi, et pakkuda õpilastele võimalusi:

- rakendada oma energiat ja fantaasiat;
- luua tegevuste kaudu uusi kontakte, tihendada omavahelisi suhteid ja suurendada ühtsustunnet;
- olla osaline väärtusliku vahetunni kujundamises.

Vahetunni tegevused jaotuvad järgmiselt:

- **liikumistegevused:**
 - aktiivne vahetund – sportlikud mängud võimlas ja õues;
 - mänguvahetund – spontaansed ja improviseeritud tegevused aulas, koridorides ja hoovis.
 - lauatennise mängimine fuajees või õues.
 - liikumisvahendite kasutamine.
- **individuaalsed tegevused**, mis pakuvad võimalust omaette olemiseks:
 - vaikuseminutid – tähelepanu ja meelerahu harjutused vaiksuses keskkonnas;
 - joonistamis- ja kirjutamisvahetunnid klaasgaleriis – spontaanne või temaatiline loominguline eneseväljendus läbi joonistamise või tekstide loomise, nt kevadluuletuste ja unistuste seina loomine jne.
 - erinevad mängud klaasgaleriis ja koridorides.
- **vahetud tegevused:**
 - teema- ja stiilipäevad – ühtsustunde suurendamine ja positiivsete kontaktide loomine ja hoidmine.
- **vahendatud tegevused:**
 - hommikuringid klasside kontaktisikutele – info vahetamine ja jagamine;
 - kooliraadio – muusikasoovid, uudised ja raadiomängud.

4.2. **Kooli huviringid**

Õpilase individuaalse arengu toetamiseks tegutsevad koolis huviringid. Samuti innustame õpilasi ise erinevaid ringe algatama ja eest vedama.

Huviringide eesmärk on toetada õpilaste individuaalsust ja andeid, arendades loovust, loomingulist eneseväljendust, isamaalisust, sportlikke võimeid ning avaliku esinemise oskust.

4.3. **Projekt-, õues- ja muuseumiõpe ning ekskursioonid ja õppekäigud**

Õppetöö mitmekesistamine võib toimuda läbi projektide.

Projekt on ühekordse, tähtajalise, piiratud ressurssidega ja kindlaks määratud tulemuse saavutamiseks tehtav töö.

Olulisel kohal projektide läbiviimisel on efektiivne meeskonnatöö. Ettepanekuid ülekooliliste, koolidevaheliste ja rahvusvaheliste projektide koostamiseks ja läbiviimiseks või nendes osalemiseks võivad teha kõik kooli töötajad või kooliga seotud huvigrupid.

Kõikidel projektidel on projektijuht, kelle ülesanne on koostöös projektirühmaga ja lähtuvalt üldpädevustest määratleda projekti eesmärgid.

Kui kooli direktor või tema poolt delegeeritud isikud on projekti heaks kiitnud, siis asutakse seda ellu viima.

Projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajaliku aja kavandab õpetaja oma töökavas.

Aineühendused kavandavad ülekoolilisi ja koolidevahelisi projekte.

Projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg kavandatakse koolipäeva sisse.

4.4. **Koostööpartnerid**

Õppekava efektiivseks täitmiseks teeme koostööd erinevate partneritega nii koolisiselt kui ka väljastpoolt kooli. Meie peamised koostööpartnerid on:

- Hariduse ja Tugiteenuste Keskus,
- Eesti Õpilasesinduste Liit,
- Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK),
- Rajaleidja Keskus,
- Eesti Töötukassa,
- Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (PRIA),
- Politsei- ja Piirivalveamet, Päästeamet,
- KoosOn MTÜ,
- Tartu Ülikool,
- Tartu Keskkonnahariduse Keskus,
- Tartu Ülikooli Botaanikaaed,
- Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK),
- Vapramäe-Vellavere-Vitipalu SA,
- Peipsi Koostöö Keskus,
- Tartu O. Lutsu nimeline raamatukogu,
- Tartu Lille Maja,
- Tartu muuseumid ja teatrid,
- Tartu spordiklubid,
- Vanemuise Kontserdimaja,
- Teaduskeskus AHHA,
- Lodjakoda.

4.5. Osalemine projektides, üritustel ja võistlustel

Õpilased ja õpetajad osalevad erinevates projektides, ülelinnalistel, riiklikel ja rahvusvahelistel üritustel, võistlustel ja festivalidel.

5. PÄDEVUSED

Pädevus on teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal toimida. Eristatakse üldpädevusi, valdkonnapädevusi ja kooliastmetes taotletavaid pädevusi.

Üldpädevused on aineülesed, st kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist suunavad ja jälgivad õpetajad omavahelises ning kooli ja kodu koostöös.

Kooli peamiseks ülesandeks on luua õpilastele tingimused:

- üldpädevuste kujunemiseks, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel;
- valdkonnapädevuste kujunemiseks, mis realiseeruvad õpitulemuste saavutamise kaudu kõigis ainevaldkondades: keel ja kirjandus, võõrkeeled, matemaatika, loodusained, sotsiaalsed, kunstiained, tehnoloogia ja liikumisõpetus. Valdkonnapädevuste kirjeldused on esitatud ainekavades.

5.1. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused

Õppe ja kasvatuse rõhuasetused kooliastmete kaupa on toodud tabelis 3.

Tabel 3. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Õpilane kohaneb koolieluga, tunneb end koolis turvaliselt ja saab eduelamusi, kujuneb valmisolek edasiseks edukaks õppetööks.	Õpilane kujuneb vastutustundlikuks ja iseseisvaks õppijaks.	Õpilane kujuneb vastutustundlikuks ühiskonnaliikmeks, kes tuleb igapäevaelus iseseisvalt toime ning suudab oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida.
Õpilane õpib tundma ja järgima kõlbelisi tõekspidamisi ja häid käitumistavasid.	Tunneb ja järgib kõlbelisi käitumistavasid.	tõekspidamisi ja häid

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
<p>Õpilane omandab põhilised suhtlemis- ja koostööoskused.</p> <p>Koolipere toetusel kujunevad välja üksteisest hoolivad ja üksteist väärtustavad suhted.</p>	<p>Õpilane on omandanud ja kasutab põhilisi suhtlemis- ja koostööoskusi.</p> <p>Õpilased toetavad üksteist ja väärtustavad häid ja lugupidavaid suhteid.</p>	
<p>Õpilasel kujuneb positiivne suhtumine koolis käimisesse ja õppimisse.</p>	<p>Õpilane on motiveeritud õppija. Kooli töötajad aitavad kaasa õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele.</p>	
<p>Õpilasel kujunevad välja õpiharjumused ja -oskused.</p> <p>Õpetaja suunab õpilase valikute tegemise oskust.</p> <p>Õppetöö käigus arenevad õpilase püsivus, iseseisvus ja eesmärkide seadmise oskus.</p>	<p>Õpilane seostab õpitu praktika ja igapäevaeluga.</p> <p>Õppetöö võimaldab õpilasel iseseisvate valikute tegemist ja otsuste langetamist.</p> <p>Õpilased võtavad vastutuse oma otsuste eest.</p>	<p>Õpilane seostab õpitavat igapäevaeluga ning teab selle rakendatavust tulevastes jätkuõpingutes ja tööelus.</p> <p>Õpilane kasutab teadvustatult erinevaid õpistrateegiaid ning arendab enesekontrollimise oskusi.</p> <p>Koostöös õpetajaga planeerib õpilane pikemaajalisi uurimuslikke õppeülesandeid, püstitab õppe-eesmärke ja analüüsib ning hindab oma tulemusi.</p>
<p>Õppetöö toetab eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemist.</p>	<p>Õpetajad märkavad õpilaste huve ja võimeid ning toetavad nende arenemist.</p>	<p>Õppetöö käigus toetavad ja arendavad koolitöötajad õpilaste</p>

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
		erivõimeid ja huve. Kooli töötajad toetavad ja nõustavad õpilasi nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.
Koolitöötajad tunnevad ära õpiraskused ning pakuvad vajajatele tugisüsteemi võimalusi, sh õpiabi.	Õpiraskustega õpilased saavad õppimisel abi tugisüsteemist, sh õpiabist.	

5.2. Õppe ja kasvatusena taotletavad pädevused

Iga kooliastme lõpuks saavutab õpilane järgmised üldpädevustest tulenevad pädevused, mis on lisatud tabelisse 4.

Tabel 4. Üldpädevused kooliastmete kaupa

Väärtuspädevus	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Hindab inimsuhteid ning tegevusi kehtivate moraalnormide seisukohast.	Peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist. On viisakas, täidab lubadusi.	Hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena. On usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest.	Teab ja järgib tunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.
Tajub ja väärtustab oma seotust teiste inimestega.	Teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrita.	Suhtub inimestesse eelarvamusteta ja viisakalt.	Suhtub kaasinimestesse eelarvamusteta,

			mõistvalt ja lugupidavalt.
Tajub ja väärtustab oma seotust loodusega.	Käitub loodust hoidvalt. Oskab looduses käituda, huvitub looduse uurimisest.		Mõistab inimese ja keskkonna seoseid.
Tajub ja väärtustab seotust oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega.	Tunneb ja austab oma kodupaika, kodumaad ja riiki.	Väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas.	Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest. Tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule.
Väärtustab loomingut ja kujundab ilumeelt.	Märkab ja hindab ilu ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest.	Väärtustab kunstiloomingut ning väljendab end kunstivahendite abil.	Väljendab ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist.
Sotsiaalne pädevus	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Teab ning järgib ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme. Teostab ennast aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna. Toetab ühiskonna demokraatlikku	Teab oma rahvuslikku kuuluvust.	Tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme.	On aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust.
	Suhtub kõikidesse rahvustesse ja kultuuridesse lugupidavalt.		

arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust. Austab erinevate religioonide ja rahvaste omapära.			
Teeb koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides, aktsepteerib inimeste ja nende väärtushinnangut e erinevusi.	Õpib üksi, paaris ja rühmas.	Mõistab kompromisside vajalikkust.	Teeb erinevates situatsioonides teiste inimestega koostööd.
<i>Enesemääratlus-pädevus</i>	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Mõistab ja hindab iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi.	Teab, kelle poole oma muredega pöörduda ning on valmis seda tegema.	Püüab selgusele jõuda oma huvides, teab oma tugevaid ja nõrku külgi.	Juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab vastutuse oma tegude eest.
Käitub ohutult ja järgib tervislikke eluviise. Analüüsib oma käitumist, lahendab suhtlemisprobleeme.	Hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve. Vältib ohtlike olukordi ja oskab ohuolukorras abi kutsuda.	On füüsiliselt aktiivne. Väärtustab ja järgib tervislikke eluviise. Teab sõltuvusainete ohtlikkust ja muid tervistkahjustavaid tegureid ning oskab neist hoiduda. Oskab vajadusel abi küsida.	
<i>Õpipädevus</i>	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste

<p>Organiseerib oma õppimise keskkonda, hangib õppimiseks, hobideks ja karjäärivalikuks vajalikku teavet.</p>	<p>Häälestab ennast õppeülesandega toimetulekuks ning suudab oma tegevusi ülesannet täites mõtestada.</p>	<p>Keskendub õppeülesannete täitmisele. Leiab vastuseid oma küsimustele, hangib erinevatest allikatest vajalikku teavet, tõlgendab, kasutab ja edastab seda.</p>	<p>On teadmishimuline ja oskab õppida.</p>
<p>Planeerib õppimist ning järgib seda plaani.</p>	<p>Koostab päevakava ja järgib seda.</p>	<p>Kavandab oma tegevust.</p>	<p>Seab endale eesmärged ja tegutseb nende nimel.</p>
<p>Kasutab õpitut, sh õpioskusi ja – strateegiaid, erinevates olukordades ja probleemide lahendamisel.</p>	<p>Vaatleb sihipäraselt, märkab ja kirjeldab erinevusi ja sarnasusi. Võrdleb esemeid ja nähtusi, rühmitab neid ühe-kahe tunnuse alusel ning loeb lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti.</p>	<p>Teeb vahet faktil ja arvamusel. Esitab küsimusi ja hangib teavet. Kasutab suunamise abil erinevaid õpivõtteid, sh paaris- ja rühmatöö, arvestades õppeülesande iseärasustega.</p>	<p>Esitab teaduslikke seisukohti ja teeb tõendusmaterjali põhjal järeldusi. Esitab küsimusi ja arutleb nende teemal.</p>
<p>Analüüsib oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning hindab selle põhjal edasiõppimise vajadust.</p>	<p>Tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest.</p>	<p>Hindab oma tegevust ning valib ja rakendab tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi, näeb ja tunnistab oma eksimusi ning</p>	<p>On teadmishimuline, mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele, oskab leida</p>

		korrigeerib oma tegevust.	edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu.
Suhtluspädevus	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Esitleb ennast, esitab ja põhjendab oma seisukohti. Väljendab ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt nii emakeeles kui ka võõrkeeles, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, esitab ja põhjendab oma seisukohti.	Tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest. Mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid õpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase.	Väljendab oma arvamust ning põhjendab ja kaitseb seda. Tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel.	Suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada. Valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste.
Loeb ning mõistab teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust.	Leiab tekstidest teavet ja mõistab seda.	Kuulab ja loeb tekste mõtestatult.	Mõistab ja tõlgendab erinevaid tekste.
Kirjutab eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid, sobivat stiili,	Esitab tekstides leiduvat teavet suuliselt ja kirjalikult.	Loob suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõistab suulist kõnet.	Väljendab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt.

korrektset viitamist.			
Väärtustab õigekeelsust ning väljendusrikast keelt.	Tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest.	Loob keeleliselt korrektseid tekste.	Tunneb ja järgib õigekirjareegleid ja loob keeleliselt korrektseid tekste.
Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Kasutab matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid koolis ja igapäevaelus.	Arvutab ning kasutab mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades ülesandeid lahendades.	On kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja kasutab juhendamise abil loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades.	Lahendab igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist.
Mõistab ja kirjeldab ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite abil, teeb	Oskab ümbritsevat vaadelda ja kirjeldada.	Esitab loodusteaduslikke küsimusi, hangib teavet ja arutleb selle üle.	

tõendus põhiseid otsuseid.			
Mõistab tehnoloogia olulisust ja piiranguid ning kasutab uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.	Oskab sihipäraselt vaadelda, mõistab ja täidab tööjuhiseid. Kasutab õigesti töövahendeid ning materjale.	Tunneb seadmeid, oskab neid käsitseda ja järgib tööohutusnõudeid.	
Ettevõtlikkuspädevus	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Loob ideid, seab eesmäärke, koostab plaane ja viib neid ellu, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi.	Tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest. Õpib oma aega planeerima erinevate tegevuste vahel.	Kavandab ja hindab oma tegevust ning valib ja rakendab tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi. On leidnud endale sobiva harrastuse.	On ettevõtlik, seab endale eesmäärke ja tegutseb nende nimel. Usub iseendasse, kujundab oma ideaale. Omab üldist ettekujutust töömaailmast.
Näeb probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aitab kaasa nende lahendamisele.	Teab, kelle poole oma muredega pöörduda ning on valmis seda tegema.	Näeb ja tunnistab eksimusi ning korrigeerib oma tegevust.	
Korraldab ühistegevusi, võtab neist osa, näitab algatusvõimet ja vastutab tulemuste eest.	Tunneb rõõmu liikumisest ja tegevusest, peab kinni kokkulepetest.	Peab kinni kokkulepetest ning vastutab oma tegude eest.	Juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest.

Reageerib muutustele loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult, võtab arukaid riske, rakendab finantskirjaoskust .	Väldib ohtlikke olukordi ja kutsub ohuolukorras abi. Teab eakohaseid rahatarkuse põhimõtteid.	Näeb ja tunnistab oma eksimusi ning korrigeerib oma tegevust. Teab eakohaseid rahatarkuse põhimõtteid.	Juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest. Teab ja rakendab eakohaseid rahatarkuse põhimõtteid.
Digipädevus	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Kasutab digitehnoloogiat õppimisel ja suheldes, sh probleemide lahendamisel.	Oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid.	Oskab kasutada arvutit ja internetti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste. Kasutab internetti ja õpitud arvutiprogramme eesmärgipäraselt.	Tuleb toime tehnikamaailmas, kasutab sihipäraselt erinevaid IKT vahendeid.
Leiab, kasutab ja oskab säilitada infot, hindab selle asjakohasust ja usaldusväärsust.	Oskab suunamisel infot leida.	Oskab teha detailsemat infootsingut, hinnata selle usaldusväärsust. Teab, mida tähendab plagiaat, hoidub loomevargusest ning tehisintellekti kuritarvitamisest.	
Oskab kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti.	Teab isikuandmete ning nende kaitsmise olulisust.	Kasutab turvaliselt ja eetilisel virtuaalset identiteeti. On teadlik küberkiusamisest ning oskab sellest hoiduda. Vajadusel otsib abi.	

Üldpädevuste kujunemisel on oluline **tagasiside andmine** õpilasele õpetaja ja teiste kooli töötajate ning kaasõpilaste poolt. Üldpädevuste kujunemisel on oluline roll ka **enesehindamisel**, mis võimaldab õpilasel oma tegevust jälgida.

Tagasisidet üldpädevuste kujunemise kohta antakse õpilasele **arenguestluse**, mida peetakse vähemalt üks kord õppeaastas.

6. LIIKLUSKASVATUSE TEEMAD KOOLIASTMETI

Kool loob tingimused ohutuse väärtustamiseks igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses ning tegeleb liikluskasvatusega.

Liikluskasvatuse eesmärk on kasvatada vastutustundlik ja teisi arvestav liikleja:

- kes liikleb ohutult ja tajub liikluskeskkonda;
- kes oskab erinevates liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina endale ja teistele ohutult käituda;
- kes hoidub inimesi ohustavast liikluskäitumisest ning ümbritseva liikluse takistamisest.

Liikluskasvatuse rõhuasetused kooliastmeti on järgmised (vt tabel 5):

- I kooliastmes – jalakäija ja jalgratturi liiklemine ja käitumine ning toimetulek koduümbruse liikluskeskkonnas;
- II ja III kooliastmes – erinevate liiklusolukordade selgitamine õpilase enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning ohutu liiklemine linna ja maapiirkonna teedel.

Liikluskasvatuse teemasid käsitletakse klassijuhatajatundides või lõimituna ainetundides ja need esitatakse õpetaja töökavas.

Tabel 5. Ohutuse ja ohutu liiklemise väärtustamiseks kujundatavad pädevused kooliastmete kaupa

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust.		Väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas.
Oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada selliste ohtude vältimist.	Oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja selle vältimise võimalusi.	Oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida sihtpunkti jõudmiseks ohutuma teekonna.
Oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkurit, turvavööd, jalgrattakiivrit, põlve- ning küünarnukikaitsmeid.		Oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkurit, turvavööd, jalgratta- ja mopeedijuhi

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
	kiivrit, põlve- ning küünarnukikaitsmeid.	
Oskab käituda ühissõidukeis, neisse turvaliselt ning kaassõitjaid arvestades siseneda ja neist väljuda; ületab sõiduteed ohutult.		
Oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutuma koha. Enne tee ületamist peatub, kuulatab, vaatab ning olles ohutuses veendunud, ületab sõidu- või raudtee.	Oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutuma koha ning selle turvaliselt ületada.	Kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid.
Oskab ohutult liikuda/liigelda märjal, libedal ja lumisel teel.	Toob välja erinevused valgel ja pimedal ajal liiklemisel nii jalakäija kui juhina.	
Oskab valida jalgratta, rula ja rulluisukudega sõitmiseks ohutut kohta.	Mõistab liikluseeskirja ja liikluseaduse nõudeid jalakäijale ja jalgratturile.	Teab, tunneb ja mõistab nõudeid jalakäijale ja juhile (jalgratturile, mopeedijuhile) ning oskab vastavalt nõuetele käituda.
Oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust.		Järgib liikluses kehtivaid norme ja arvestab kaasliiklejatega.
Teab ja kasutab ohutu liiklemise reegleid.	On teadlik liiklusohutusosalastest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta. Oskab ohutult liigelda asulas ja asulavälisel teel.	
Oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali liiklusalaste teemakäsitluste kohta.		Oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti liiklusohutusosalast olukorda teiste riikidega.
Teab helkuri vajalikkust ning kasutab seda.		Teab helkuri vajalikkust ning kasutab seda.

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
		Oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi.

7. LÄBIVAD TEEMAD JA NENDE KÄSITLEMISE PÕHIMÕTTED

Kooli õppetegevus korraldatakse selliselt, et õpilasel tekiks ettekujutus ühiskonna kui terviku arengust ja suutlikkus oma teadmisi ning oskusi erinevates olukordades rakendada.

See eesmärk saavutatakse aineülestel läbivate teemade käsitlemisel lõimingu kaudu. Lõimitud õpe eeldab nii individuaalset kui koosõppimist ja selle eesmärgiks on iseennast juhtiva õppija kujundamine.

Õppe lõimimine saavutatakse erinevate õppeainete ühisosa järgimisel. Samuti koolisestest projektide ja läbivate teemade, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõiming kajastub õppetegevustena õpetaja töökavas.

Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad aitavad kaasa õpilase kujunemisel isiksuseks ning väärtuslikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks.

Läbivad teemad on:

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine – eesmärk on kujundada õpilastes valmidust õppida ja areneda kogu elu, täita muutuv maailmas (õpi-, elu- ja töökeskkonnas) erinevaid rolle ning võtta vastutus oma elu üle läbimõeldud haridus- ja tööalaseid otsuseid tehes.

Keskkond ja jätkusuutlik areng – eesmärk on õpilase kujunemine ühiskondlikult aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes on valmis otsima ja leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – eesmärk on õpilase kujunemine aktiivseks ja vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja kodanikualgatuse tähtsust ning väärtustab riigi kultuurilisi traditsioone.

Kultuuriline identiteet – eesmärk on, et õpilane mõistab kultuuride mitmekesisust, teadvustab kultuuri olulisust inimeste mõtte- ja käitumisladi kujundajana, väärtustab eesti kultuuri ning on salliv ja koostööaldis teiste kultuuride esindajate suhtes.

Teabekeskond ja meediakasutus – eesmärk on, et õpilane tajub ja tunneb ümbritsevat teabekeskkonda, oskab seda otstarbekohaselt ja korrektselt (plagiaati vältides) kasutada ning kriitiliselt analüüsida, luua kvaliteetset meediasisu, teabekeskkonnas turvaliselt toimida ja oma käitumise eest vastutada.

Tehnoloogia ja innovatsioon – eesmärk on, et õpilane tunneb ja oskab eesmärgipäraselt kasutada nüüdisaegseid tehnoloogiaid.

Tervis ja ohutus – eesmärk on, et õpilane on võimeline järgima tervislikku eluviisi ja käituma turvaliselt nii vaimsest, emotsionaalsest, sotsiaalsest kui ka füüsilisest aspektist.

Väärtused ja kõlblus – eesmärk on õpilase kujunemine kõlbeliseks inimeseks, kes järgib ise ühiskonnas väljakujunenud väärtusi ning sekkub oma võimaluste piires, kui näeb nende väärtuste eiramist.

Läbivate teemade õpe ja lõiming realiseerub eelkõige:

- õppekeskkonna korralduses;
- aineõppes aineülestest, klassidevahelistest, ülekoollistest ja koolidevahelistest projektide kaudu;
- olemasolevate valikainete kaudu;
- klassivälises õppetegevuses ja huviringide tegevuses ning osaledes kogukondlikes, maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides;
- III kooliastme õppeaineid lõimivas individuaalses või kollektiivses loovtöös.

8. LOOVTÖÖ KORRALDAMISE PÕHIMÕTTED JA TEMAATILISED RÕHUASETUSED

8. klassis teevad õpilased õppekava läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö (PRÕK § 23 lõige 1), milleks on uurimus, projekt, kunstitöö vmt ja mida võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt (maksimaalselt 3 õpilast). Alates 1. septembrist 2013 on loovtöö sooritamise põhikooli lõpetamise tingimuseks.

Loovtöö loetakse ka sooritatuks juhul kui:

- õpilane on osalenud Tartu Ülikooli teaduskooli kursusel ja kursuse lõpetamiseks eeldatakse õpilase poolt uurimistöölike tööde teostamist ja vormistamist.
- õpilane on loonud mini- või õpilasfirma, millega kaasneb kogu vajalik aruandlus ja osalemine õpilasfirmade laatadel.
- õpilane on osalenud üleriigilisel või rahvusvahelisel aineolümpiaadil, õpilasuurimistöde konkursil. Olümpiaadidel ja konkurssidel osalemise protsess kirjeldatakse õpilase poolt päeviku vormis, kuhu on lisatud analüüs õpitu ja kogetu kohta. Õpilane teeb kokkuvõtte protsessist loovtööde kaitsmisel.

Loovtöö eesmärk on pakkuda õpilasele võimetekohast ning tema huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust ning toetada:

- õpilase tervikliku maailmapildi, loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist;
- aidata kaasa uute ideede tekkimisele ja teostamisele õppeainete lõimimise ja loovtöö protsessi kaudu;
- õpimotivatsiooni, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemise kujunemist;
- õpilase kujunemist loovaks ning mitmekülgselt isiksuseks;
- üldpädevuste (sh ajaplaneerimisoskuse) kujunemist;
- õpilast tema võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitaks teha valikuid järgnevateks õpinguteks.

8.1. Loovtöö teemade ja juhendajate valimine

Loovtöö teemade valik lähtub järgmistest põhimõtetest:

- Teema valikul tuleks silmas pidada:
 - valik võiks lähtuda paikkondlikult ja/või õppeprotsessis olulistest teemadest, arvestades õpilase huvisid ja võimeid;
 - teema lühidat ja konkreetset sõnastust, laia teemavaldkonna kitsamat piiritletust (valida alateema), et töö ei kujuneks õpilasele üle jõu käivaks;
 - teostamise võimalikkust (allikmaterjalide kättesaadavust, katsete teostust jms);
 - sobiva juhendaja olemasolu.
- Õpilane võib 7. klassi lõpus ise valida endale huvipakkuva loovtöö teema. Sellisel juhul peab õpilane tulevase juhendajaga kokkuleppele saama enne 25. aprilli.
- Aineõpetajad esitavad loovtööde koordinaatorile 25. aprilliks teemad, mida nad on valmis juhendama ja õpilased saavad valida endale sobiva. Osalise koormusega õpetajad (koefitsendiga 0,25 - 0,5) pakuvad välja vähemalt ühe teema, suurema koormusega õpetajad pakuvad välja kaks teemat.
- Üks õpetaja juhendab/kaasjuhendab õppeaasta jooksul üldjuhul kuni kahte loovtööd.
- Kui loovtöö juhendaja on väljastpoolt kooli, peab lisaks olema koolipoolne kaasjuhendaja, kes suunab eelkõige koolis kehtivate loovtöönõuete täitmist.
- Loovtööde võimalikud teemad ja juhendajad avalikustatakse õpilastele ja õpetajatele Stuudiumis.
- Enne kaitsmist toimuvad infotunnid 7. klasside õpilastele, kus loovtööde koordinaator tutvustab loovtööde läbiviimise korda.
- Maikuu teise nädala lõpuks peavad kõik õpilased valima teema, leppima juhendajaga kokku, võtma juhendajalt kirjaliku nõusoleku ja viima selle maikuu kolmanda nädala lõpuks loovtööde koordinaatorile.
- Loovtööde koordinaator esitab koondtabeli, mille alusel direktor kinnitab hiljemalt 1. juuniks käskkirjaga valitud loovtööde teemad ja juhendajad.

8.2. Loovtööde liigid

Ürituse korraldamine (kontsert, näitus, võistlus vmt), mis on eneseteostusrõõmu pakkuv ja silmaringi avardav töö. See eeldab sündmuse kavandamist, korraldamist ning läbiviimist. Ürituse läbiviimine annab korraldamiskogemuse, juhtimis- ja meeskonnatöökogemuse,

algteadmisi eelarve koostamisest ja veel palju teisi elus toimetulekuks tarvilikke kogemusi. Ürituseks võib olla õpilaste erinev esinemine, maastikumäng, tähtpäeva tähistamine, temaatilise aktuse korraldamine, näituse korraldamine vmt. Loovtöö kokkuvõttena koostatakse kirjalik raport, mis vormistatakse vastavalt kooli poolt kehtestatud nõuetele.

Projekt (tunni ettevalmistamine ja läbiviimine; protsessi juhtimine/jälgimine/kirjeldamine jms) on eneseteostusrõõmu pakkuv ja silmaringi laiendav tegevus, mille tulemiks on pigem kogemus, oskus ja/või isiklik areng. Projekti kokkuvõttena koostab õpilane raporti, mis vormistatakse vastavalt kooli poolt kehtestatud nõuetele.

Praktiline töö/omaloominguline teos, mis on eneseteostusrõõmu pakkuv ja silmaringi avardav. Loovtöö võib olla nii praktiline kui ka loominguline töö. Loovtöö võib olla õpilase omalooming või teise autori loomingu esitamine/tutvustamine. Praktilise töö ja omaloomingulise teose kokkuvõttena koostab õpilane raporti, mis vormistatakse vastavalt kooli poolt kehtestatud nõuetele.

Referaat on kirjalik tekst, mille ülesandeks on anda materjalist põhjalik mitmekülgne ülevaade allikmaterjalidest koos isikliku arvamusega. Referaat eeldab vähemalt kolme erineva allika läbitöötamist, kogutud materjali süstematiseerimist, üldistamist. Referaat vormistatakse vastavalt kooli poolt kehtestatud nõuetele, eraldi raportit ei koostata.

Analüüs (teatrietendus, raamat, film, kontsert, näitus vms) on kirjalik tekst, mille ülesandeks on anda materjalist põhjalik mitmekülgne ülevaade, tuua välja erinevaid tõlgendusvõimalusi ja isiklik arvamus. Analüüs eeldab vähemalt kolme erineva allika läbitöötamist, kogutud materjali analüüsimist, süstematiseerimist, üldistamist ning põhjendatud isikliku arvamuse väljendamist. Analüüs keskendub põhiliselt autori isiklikule arvamusele ja arutelule, kuid sisaldab ka allikmaterjale. Analüüs vormistatakse vastavalt kooli poolt kehtestatud nõuetele, eraldi raportit ei koostata.

Uurimistöö tulemusena valmiv uurimus on kirjalik töö, mis järgib teaduslikule tööle esitatavaid nõudeid ja vastab õppekavas sätestatud tingimustele. Õpilane keskendub mingile uurimisprobleemile, eesmärk on saada täpsemat teavet uuritava teema kohta ning leida uurimisküsimustele vastused. Uurimistöö eeldab praktilist andmete kogumist või materjali kogumist vähemalt kolmest erinevast allikast, materjali analüüsimist, süstematiseerimist, üldistamist, järelduste tegemist ning ei piirdu üksnes refereerimisega. Uurimistöö aitab kaasa

oskusele oma mõtteid loogiliselt edasi anda nii kõnes kui kirjas. Uurimistöö on pikaajaline protsess, mis nõuab põhjalikku ettevalmistust ja täpset kavandamist. Uurimus vormistatakse vastavalt kooli poolt kehtestatud nõuetele, eraldi raportit ei koostata.

8.3. Loovtöö maht ja läbiviimine

Loovtöö koostamise ajaline maht on minimaalselt 15 tundi koostaja kohta, st kollektiivselt sooritatava loovtöö puhul tegeleb iga osaleja loovtööga vähemalt 15 tundi. Selle aja sisse on arvestatud töö iseseisev planeerimine, planeerimine koos juhendajaga, loovtöö läbiviimine, kirjaliku osa vormistamine ning slaidiesitluse ettevalmistamine.

Juhendaja ja õpilane on kohustatud koostama ajakava, mis kindlustab loovtöö õigeaegse valmimise. Õppeaasta jooksul toimuvad kaks loovtööde vaheseminari. Esimeses seminaris tutvustavad õpilased oma loovtöö teemat, eesmärgi ja ajakava. Teises seminaris antakse slaidiesitlusega ülevaade tehtud tööst ja sellest, mida on veel vaja teha. Mõlemas seminaris osalemise eest saab õpilane loovtöö lõpp-punktiskoori kuni 5 + 5 punkti.

Loovtöö juhendamine ja läbiviimine ei toimu plaanipärase õppetöö arvelt.

Teemakohase allikmaterjali kogumine

Esimesed suunised ning sobilikud allikmaterjalid taustauuringuteks (vähemalt kolm allikat) annab õpilasele vajadusel juhendaja.

Õpilane uurib juhendaja soovitude järgi internetist, raamatukogust jm teemakohaseid materjale, küsitleb vajadusel teemaga seotud inimesi. Intervjuu/ankeedi korral tuleb koostada küsimused/küsitlusleht.

Kui uurimistöö aluseks on ilukirjandusteos, loeb õpilane teose ja teemakohased lisamaterjalid läbi ja täidab lugedes uurimisteemat silmas pidades erinevaid ülesandeid.

Huvipakkuvate materjalide põhjal koostatakse allikmaterjalide nimekiri koos vajalike viidetega (autor, pealkiri, interneti aadress jm).

Materjali läbitöötamine, süstematiseerimine, liigendamine

- Valitakse teemakohane materjal, mida töös refereeritakse või muul moel korrektselt allikale viidates kasutatakse.

- Korrastatakse kogutud allikmaterjal; vajalikud märkmed, küsitluslehtede/intervjuu(de) sisu jm salvestatakse taasesitatavalt.
- Sõnastatakse oma seisukohad.
- Jooniste, skeemide, tabelite, fotode jm illustreeriva materjali koostamine või otsimine.

8.4. Loovtöö vormistamine

Loovtöö kirjalik osa vormistatakse ühtselt kogu töö ulatuses vastavalt koolis kehtivatele nõuetele. Loovtöö kirjaliku osa vormistusnõuded on kooli kodulehel <https://kesklinna.tartu.ee/> - Õpime - Loovtöö - Nõuded loovtöö kirjaliku osa vormistamiseks.

8.5. Loovtöö kaitsmine

Loovtöö lõpeb avaliku kaitsmisega, mis toimub üldjuhul kaks korda õppeaastas. Kaitsmisettekandele on suuline. Kaitsmisele pääsemiseks tuleb õpilasel hiljemalt kümme tööpäeva enne kaitsmist esitada kaitsmiskomisjonile kokkuvõttev raport koos juhendajapoolse kirjaliku hinnanguga elektrooniliselt. Päev enne kaitsmist laeb juhendaja õpilas(t)e ettekande slaidiesitluse/posterettekande faili kooli võrgukettale.

Juhendaja kirjalik hinnang annab põhjaliku tagasiside iga loovtöös osaleja panuse ning kohusetundlikkuse kohta. Raportid säilitatakse kooli serveris. Võimalusel tuleb esitleda valminud praktilist loovtööd.

Loovtöö autorikaitse aspektide järgimise kinnitused (õpilase ja juhendaja(te) kirjed) allkirjastatakse kaitsmiskomisjoni autorikaitse aspektide kinnituse lehele.

Loovtöö kaitsmiseks valmistab õpilane ette kaitsmisettekande, mida toetab slaidiesitus. Kaitsmisettekandele koosneb järgnevatest osadest:

- sissejuhatus (töö eesmärgid, teemavaliku põhjendus);
- töö sisu (töö käik, kasutatud meetodid, kollektiivselt tehtud töö puhul ka iga õpilase panuse kirjeldus);
- kokkuvõte (hinnang tehtud tööle, põhijäreldused).

Kaitsmisettekande pikkuseks on kuni 10 minutit, millele järgneb umbes 5-minutiline küsimustele vastamine. Kollektiivse töö puhul osalevad kaitsmisettekande esitlemisel kõik õpilased.

Kaitsmiskomisjon on kuni viieliikmeline. Kaitsmiskomisjoni tööd juhib komisjoni esimees.

8.6. Loovtöö hindamine

Loovtööd hindab kaitsmiskomisjon. Loovtöö hindamiskriteeriumid sõltuvad loovtöö liigist ja kajastuvad hindamislehtedel, millega on võimalik tutvuda kooli veebilehel: <https://kesklinna.tartu.ee/> - Õpime - Loovtöö - Loovtöö hindamine

Kaitsmiskomisjoni esimees täidab loovtöö kaitsmise järel komisjoniliikmete arutelu tulemusena loovtööde hindamislehe, milles hinnatakse kõiki hindamismudelid välja toodud komponente 5, 4, 3, 2, 1 või 0 punktiga.

Loovtööd hinnatakse 5 palli süsteemis:

- hinne „5“ ehk „väga hea“ (90–100% maksimaalsest punktide arvust);
- hinne „4“ ehk „hea“ (75–89% maksimaalsest punktide arvust);
- hinne „3“ ehk „rahuldav“ (50–74% maksimaalsest punktide arvust);
- hinne „2“ ehk „puudulik“ (20–49% maksimaalsest punktide arvust);
- hinne „1“ ehk „nõrk“ (0–19% maksimaalsest punktide arvust).

Lõpliku koondhinde otsustab kaitsmiskomisjon kinnisel istungil. Loovtöö koostaja ega juhendaja hinde arutelul ei osale. Vajadusel võib kaasata kaitsmiskomisjoni töösse loovtööde koordinaatori. Kaitsmiskomisjonil on õigus õpilase loovtöö hinnet tõsta või langetada, lisades hinde muutmise kirjaliku põhjenduse.

Hinde kujunemist selgitab kaitsmiskomisjoni esimees vajadusel nii loovtöö koostaja(te)le kui ka juhendajale (ja kaasjuhendajale). Loovtöö hindamist on võimalik apelleerida loovtöö tegija(te)l.

Hinne tehakse teatavaks Stuudiumi vahendusel hiljemalt järgmisel koolipäeval. Kui loovtöö ja selle kaitsmine hinnatakse puuduliku hindega (hinne „1“ või „2“), siis korraldatakse korduskaitsmine. Hinne koos loovtöö pealkirjaga ja saadud punktidega kantakse loovtöö päevikusse ja klassitunnistusele. Põhikooli lõputunnistusele ja õpilasraamatusse kantakse loovtöö pealkiri.

9. ÕPILASE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMISE NING HINDAMISE KORRALDUS

9.1. Hindamise eesmärgid

Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa. Hindamise eesmärk on toetada õpilase arengut ja tema kujunemist iseseisvaks õppijaks, selleks:

- kaasatakse õpilast enese- ja kaaslase hindamisse ning toetatakse tema enesehinnangu kujunemist;
- suunatakse ja toetatakse õpilast edasise haridustee valikul;
- suunatakse õpetaja tegevust õpilase individuaalse arengu toetamisel;
- antakse alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

9.2. Hindamise korraldus

Koolis rakendatakse õppimist toetavat hindamist, mille all mõistetakse õppe kestel toimuvat pidevhindamist, kus õigeaegse tagasiside kaudu keskendutakse õpilase tugevatele külgedele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja suunad. Õppimist toetav hindamine annab sõnaliste/suuliste hinnangute kaudu võimaluse anda õpilasele tagasisidet ka tema hoiakute ja väärtushinnangute kohta.

I kooliaste

I kooliastmes toimub sõnaline hindamine. Õppeperioodi jooksul saab õpilane pidevat suulist ja kirjalikku tagasisidet õppekavast tulenevate õpitulemuste omandamise kohta. Iga trimestri lõpus saab õpilane ainepõhiselt kokkuvõtva trimestri hinnangu.

Hinnangute andmisel kasutatakse järgmisi väljendeid:

- Ületatud
- Omandatud 90-100%
- Enamasti omandatud 75-89%
- Osaliselt omandatud 50-74%

Tuge vajavate õpilaste hindamine

Tuge vajavate õpilaste puhul tuleb lähtuda põhimõttest, et motiveeritud ja sihikindla õppimise korral on õpilasel võimalik saada kõiki positiivseid hindeid ja hinnaguid. Kui õpilasel on lubatud õppeprotsessi käigus kasutada teatud eritingimusi (abimaterjale, lisaselgitusi, lisaaega töö sooritamiseks), siis võib rakendada samu tingimusi ka kontrolltööde ja tasemetööde sooritamisel.

II ja III kooliaste

Teadmiste ja oskuste numbrilisel hindamisel kasutatakse viiepallisüsteemi.

Hindega „5” hinnatakse õpitulemust, kui õpilane on saanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust.

Hindega „4” hinnatakse õpitulemust, kui õpilane on saanud 75–89% maksimaalsest võimalikust punktide arvust.

Hindega „3” hinnatakse õpitulemust, kui õpilane on saanud 50–74% maksimaalsest võimalikust punktide arvust.

Hindega „2” hinnatakse õpitulemust, kui õpilane on saanud 20–49% maksimaalsest võimalikust punktide arvust.

Hindega „1” hinnatakse õpitulemust, kui õpilane on saanud 0–19% maksimaalsest võimalikust punktide arvust või ei esita tööd.

II kooliastmes kasutatakse järgmistes õppeainetes: liikumisõpetus, muusika, kunst, tehnoloogiaõpetus, käsitöö ja kodundus, inimeseõpetus õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel **mitteeristavat hindamist**.

Mitteeristav hindamine on kokkuvõtva hindamise viis, mille puhul ainekavas määratud õpitulemuste saavutatuse taset pole vajalik eristada. Mitteeristava hindamise puhul määratakse õpitulemus, millele vastamise või mille ületamise korral väljendatakse tulemust hinnanguga arvestatud „A“ ning millest madalamal tasemel tulemust väljendatakse hinnanguga mittearvestatud „MA“.

Hinnangu „A“ saab õpilane, kes on täitnud kõik õpiülesanded ja osalenud aktiivselt ainetundides.

Hinnangu „MA” saab õpilane, kes ei ole täitnud kõiki õpiülesandeid.

Aineõpetajal on õigus muuta oma aine arvestuslikke nõudeid.

Õppeaine edukaks läbimiseks on vaja õpilasel aktiivselt osaleda kõigis tundides ning täita ettenähtud õpiülesanded. Õpilane saab kokkuvõtva mitteeristava hinnangu iga trimestri ja kokkuvõtva hinnangu õppeaasta lõpus.

III kooliastmes hinnatakse kõiki aineid numbriliselt.

Õppetrimestri algul teeb õpetaja õpilastele ja lapsevanematele teatavaks õppeaines oodatavad õpitulemused ning hindamise vormid.

Õppetrimestri jooksul toimub õpilaste teadmiste ja oskuste pidev hindamine. Õpilaste teadmisi ja oskusi kajastavad hinded/hinnangud kannab õpetaja hiljemalt nädala jooksul e-päevikusse.

Õpilase teadmisi ja oskusi hinnatakse

- suuliste vastuste (esituste),
- kirjalike tööde,
- praktiliste tööde ja tegevuste alusel.

Hindamisel/hinnangute andmisel lähtutakse teadmiste ja oskuste omandatusest. Lähtuvalt kooliastme ja õppeaine eripärast arvestatakse:

- omandatud teadmiste ja oskuste ulatust, õigsust, esituse täpsust ja loogilisust;
- iseseisvust ja loovust teadmiste ning oskuste rakendamisel;
- võimet oma teadmisi ning oskusi suuliselt ja kirjalikult väljendada;
- vastuste õigsust, vigade arvu ja liiki;
- praktilise töö, tegevuse teostust.

Hindamisel/hinnangute andmisel arvestatakse õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele. Individuaalse õppekava puhul määrab hindamise korra individuaalse õppekava läbiviimist korraldav õpetaja.

Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine õpilase poolt, siis hinnatakse vastavat suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust hindegga „1” / hinnanguga “Omandamata“.

Õpilane on kohustatud kirjalikud tööd esitama korrektselt vormistatuna. Käekiri peab olema selge ja loetav. Õpetajal on õigus ebaselged kohad töös lugeda veaks või hinnata kogu loetamatu käekirjaga kirjutatud tööd hindegga „1” / hinnanguga “Omandamata“.

Tuge vajavate õpilaste puhul tuleb lähtuda põhimõttest, et motiveeritud ja sihikindla õppimise korral on õpilasel võimalik saada kõiki positiivseid hindeid. Kui õpilasel on lubatud õppeprotsessi käigus kasutada teatud eritingimusi (abimaterjale, lisaselgitusi, lisa-aega töö sooritamiseks vms), siis võib rakendada samu tingimusi ka kontrolltööde, tasemetööde ja põhikooli lõpueksamite sooritamisel.

9.3. **Hinde/hinnangu vaidlustamine**

Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid/hinnanguid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde/hinnangu teadasaamist, paludes esmalt aineõpetajalt selgitust. Juhul, kui aineõpetaja põhjendus õpilast või tema seaduslikku esindajat ei rahulda, on õpilase seaduslikul esindajal võimalus esitada vastav kirjalik taotlus koos põhjendustega kooli direktorile.

Koolidirektor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

9.4. **Kontrolltööde tegemise kord**

Õppetrimestri õpitulemuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde (kontrolltööde) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste aineõpetajatega ning märgitakse e-päevikusse.

Õpilasi teavitatakse vähemalt viis päeva enne vastava kontrolltöö läbiviimist.

- Kontrolltööks loetakse tööd, mis annab tagasisidet õpitulemuste ja pädevuste kohta käsitletud teema raames.
- Õppepäevas võib läbi viia ühe ja õppenädalas kuni kolm kontrolltööd.

Kontrolltöid ei planeerita esmaspäevale ja reedele, samuti õppepäeva esimesele ning viimasele õppetunnile, välja arvatud juhul, kui õppeaine on tunniplaanis vaid esmaspäeval või reedel või ainult koolipäeva esimese või viimase tunnina.

9.5. Järelevastamine ja järeltööde sooritamine

Tartu Kesklinna Kooli õpilane lähtub põhimõttest, et järelevastamine on erand, mitte norm.

Kui õpilane töö sooritamise ajal puudus, siis kantakse tegemata töö tähistamiseks Stuudiumisse "T". Õpilane sooritab järeltöö kümne koolipäeva jooksul pärast kooli naasmist. Kui ta selle aja jooksul järeltööd sooritanud ei ole, muudab õpetaja "T" (tegemata töö) hindeks "1" ja seda on võimalik järele vastata kuni trimestri eelviimase nädalani. Õppeaasta lõpus kaks nädalat enne hinnete väljapanemist ei tehta kontrolltöid.

Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega/hinnanguga „2”/“Pead uuesti õppima" või „1”/“ Pead uuesti õppima" või on hinne/hinnang jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks üks kord trimestri jooksul. (PRÕK §21 lg 7) Positiivseid hindeid/hinnanguid parandada ei saa.

Kokkuleppel õpetajaga on õpilasel võimalik saada konsultatsiooni eeldusel, et õpilane on täitnud õppetunnis kooli kodukorraga kehtestatud reegleid. Konsultatsioonitundi tulles peab õpilasel kaasas olema tunnikonspekt ja ebaõnnestunud töö koos vigade parandusega.

Järelevastamine toimub eelneva registreerimise alusel ainult õpetaja poolt määratud ja kooli veebilehel esitatud ajal. Vastamisele registreerib õpilane end isiklikult ning määratleb teema, mida vastama tuleb. Eelregistreerimine lõpeb üks päev enne vastamist.

Kui õpilane registreerib aineõpetaja juures end järeltööle, kuid ei saa mõjuval põhjusel järele vastata, peab ta aineõpetajat teavitama hiljemalt järelevastamise päeva 6. tunni alguseks. Koolist puudumise korral teavitab õpilane aineõpetajat (isiklikult või e-posti teel). Kui õpilane ei teavita õpetajat, ei pea õpetaja andma uut võimalust järeltööks.

Treeninglaagris/võistlustel osalemise, mis ei ole kooli üldtööplaanis või seotud ühepäevase kooli esindamisega, peab õpilane kooskõlastama õpetajaga. Õpilane vastab vajaliku materjali järele trimestri jooksul õpetajaga kokkulepitud ajal.

Õppetöö ajal perereisil käinud õpilase järeleõpetamise eest vastutab lapsevanem. Õpilane vastab vajaliku materjali järele trimestri jooksul õpetajaga kokkulepitud ajal.

Õppetrimestri viimasel nädalal järelevastamist ei toimu, v.a juhul, kui varasemat järelevastamist takistas haigus või mõni muu mõjuv põhjus.

9.6. Tasemetööd

Igal õppeaastal viiakse 1. – 8. klassis läbi tasemetööd, millega kogutakse informatsiooni õpitulemuste omandatuse kohta. Tasemetööde toimumise aeg määratakse kindlaks kooli üldtööplaanis augusti lõpus. Tasemetöö tulemus avaldatakse õpilasele ja lapsevanemale e-päevikus sooritusprotsendina, lisaks saab õpilane õpetajalt suulist tagasisidet. Tasemetööde tulemused on abistavaks vahendiks õpetajatele ja koolidele oma õpilaste teadmiste kaardistamisel ja edasise õppe kavandamisel. Õpilasel ja tema vanemal aitab tasemetöö tulemuste tagasiside teadvustada nii juba omandatud teadmisi kui ka tähelepanu nõudvaid õpivajadusi.

Tasemetööd jagunevad klassiti järgmiselt:

1. **klass** lugemine ja matemaatika (kooli tasemetöö kevadel);
2. **klass** eesti keel ja matemaatika (kooli tasemetöö kevadel);
3. **klass** üldpädevustest (lugemine ja matemaatika Harno keskkonnas kevadel);
4. **klass** eesti keel (riiklik, sügisel), loodusõpetus (riiklik, sügisel), matemaatika (riiklik, sügisel);
5. **klass** loodusõpetus (kooli tasemetöö kevadel);
6. **klass** üldpädevustest (lugemine ja matemaatika Harno keskkonnas kevadel); sotsiaalsained;
7. **klass** eesti keel (riiklik, sügisel), loodusõpetus (riiklik, sügisel), matemaatika (riiklik, sügisel), inglise keel (riiklik, sügisel), vene keel (kooli tasemetöö kevadel);
8. **klass** eesti keel (kooli tasemetöö kevadel), matemaatika (kooli tasemetöö kevadel) ja loodusainete komplekstöö (kooli tasemetöö kevadel).

9.7. Käitumise ja hoolsuse hindamine

Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk on:

- 1) suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid;
- 2) motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid.

Käitumise ja hoolsuse hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis.

Käitumisele ja hoolsusele antakse hinnang „eeskujulik“, „hea“, „rahuldav“ või „mitterahuldav“.

I kooliastmes antakse õpilase käitumise ja hoolsuse kohta sõnalist tagasisidet.

Eeskujuliku käitumisega I kooliastme õpilane:

- Teab ja järgib nii koolis kui väljaspool kooli ühiskonnas tunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid.
- Austab kõiki inimesi käitudes nendega viisakalt, lugupidavalt ja arvestavalt nii koolis kui väljaspool kooli.
- On abivalmis, sõbralik, aus ja õiglane – suhtub kaaslastesse heatahtlikult ja toetavalt, lahendab arusaamatusi viisakate sõnadega, ei kiusa ega narri.
- Peab kinni tunni korrast – õpib tunnis ise, laseb teistel õppida ning õpetajal õpetada.
- Hoiab mobiiltelefoni ja nutiseadmeid tunni ajal hääletult koolikotis. Ei pildista, lindista ega filmi kedagi loata.
- Käitub sööklas viisakalt ja hoiab puhtust.
- Käib koolis, ei puudu ega hiline põhjusega.

Eeskujuliku hoolsusega I kooliastme õpilane:

- Õpib võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel püüdlik ja hoolas ning viib alustatud töö lõpuni.

- Õppetöös vajalikud asjad on alati kaasas, tunniks mittevajalikud asjad hoiab õpilane koolikotis.
- Hoiab korras oma riided, õppevahendid ja töökoha.
- Kannab vahetusjalatseid ja hoiab puhtust.

Eeskujuliku käitumisega II–III kooliastme õpilane:

- Teab ja järgib nii koolis kui väljaspool kooli ühiskonnas tunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid.
- Austab kõiki inimesi, käitudes nendega viisakalt, lugupidavalt ja arvestavalt nii koolis kui väljaspool kooli.
- On salliv kõigi kaaslaste suhtes, väldib pahatahtlikkust, sobimatut sõnavara, tagarääkimist, kiusu ning ei kasuta füüsilist, sõnalist ega vaimset vägivalda.
- Käib koolis, ei puudu ega hiline põhjusega.
- Peab kinni tunni korrast – õpib tunnis ise, laseb teistel õppida ning õpetajal õpetada.
- Hoiab mobiiltelefoni ja nutiseadmeid tunni ajal hääletult koolikotis. Ei pildista, lindista ega filmi kedagi loata.
- Sööb koolilõunat tema klassi jaoks ettenähtud söögivahetunnis. Käitub sööklas viisakalt ja hoiab puhtust.
- Hoolib ümbritsevast keskkonnast, hoiab kaasõpilaste ja kooli vara.

Eeskujuliku hoolsusega II–III kooliastme õpilane:

- Suhtub õppetöösse kohusetundlikult. Töötab tunnis aktiivselt, täidab koduseid ülesandeid, esitab tööd õigeaegselt. Osaleb talle soovitatud õpiabis ja vajadusel konsultatsioonis.
- Võtab koolitundi kaasa kõik õppetöös vajalikud õppevahendid.
- Hoiab koolimaja, oma töökoha ja õppevahendid puhaste ja tervetena (õpikud, vihikud ja töövihikud on kaitstud korrektsete ümbrispaberitega).
- Riietub viisakalt, korrektset ja hoolitseb oma ihupuhtuse ning välimuse eest, kannab vahetusjalatseid.
- Järgib tervislikke eluviise – ei tarbi keelatud aineid.

Rikkudes korduvalt mõnda eeskujuliku käitumise ja/või hoolsuse nõuetest alandatakse käitumise ja/või hoolsuse hinnet. Käitumise ja hoolsuse hinde määramisel on viimane sõna klassijuhatajal, kes ei pea lähtuma aineõpetajate hinnagutest. Aineõpetajate hinnagud on

klassijuhatajale informatsiooniks õpilase käitumise ja hoolsuse kohta konkreetse aine tundides, ent koondhinde määramisel arvestab klassijuhataja ka laiemat pilti.

9.8. Kokkuvõttev hindamine

Kokkuvõttev hinne on õppeaine hinnete/hinnangute koondamine trimestrihinneteks ning nende koondamine aastahinneteks.

Õpilasele, kelle trimestrihinne on „1“, „2“, „Mittearvestatud“ või õppeaine kõik osaoskused „Omandamata“, määratakse vastavalt kooli õpiabi- ja toetussüsteemile toetav meede või koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused. (PRÕK §22 lg 7).

Aastahinne pannakse välja numbrilise hindamise korral enne õppeperioodi lõppu.

9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

Kokkuvõttev hinne ei ole hinnete aritmeetiline keskmine.

Kokkuvõtavad hinded/hinnangud kannab klassi- või aineõpetaja e-päevikusse ja klassijuhataja tunnistusele. Aastahinded kannab klassijuhataja õpilasraamatusse. Sõnalise hinnangu korral kantakse õpilasraamatusse mäрге klassi lõpetamise kohta.

Õpilane, kes on koolist puudunud pikemat aega (enam kui 50% ainetundidest) ja kelle teadmisi ja oskusi trimestri lõpuks ei ole olnud võimalik hinnata, jääb hindamata ning talle antakse võimalus tegemata ülesanded täita õpetajaga kokkulepitud ajal kalenderplaani alusel õppeperioodi lõpuni.

9.8.1. Kokkuvõttev hindamine liikumisõpetuses

Kokkuvõttev hindamine liikumisõpetuses:

- 1. ja 2. klassis kujuneb liikumisõpetuse kokkuvõttev hinnang liikumisõpetuse, rütmika ja rahvatantsu hinnangutest.
- 3. - 4. klassis hinnatakse liikumisõpetust ja rahvatantsu eraldi õppeainetena. 3. klassis toimub sõnaline ja 4. klassis toimub mitteeristav hindamine.

- 5. - 6. klassis hinnatakse liikumisõpetust ja seltskonnatantsu eraldi õppeainetena.
5. - 6. klassis toimub mitteeristav hindamine.
- 7. - 9. klassis hinnatakse liikumisõpetust numbriliselt.

9.9. Õpilase jätmise täiendavale õppetööle (PRÕK §22 lg 9)

Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „2“ või „1“ või sõnaline hinnang „Omandamata“.

Kui trimestrihinnetest tuleks välja panna aastahinne „2“ või „1“ või hinnang „Omandamata“ kolmes või enamas aines, otsustab õppenõukogu, millistes õppeainetes õpilane täiendava õppetöö sooritab.

Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne viimase trimestri lõppu.

Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks toimuv täiendav õppetöö viiakse läbi pärast viimase trimestri lõppu.

Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetel juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada nõutavad teadmised ja oskused.

Täiendavale õppetööle jäetakse õpilane 5–10 õppepäevaks õppenõukogu määratud ajal kuni 30. augustini. Õppepäeva pikkus on kuni 5 õppetundi.

Täiendava õppetöö tulemusi kontrollib ja hindab aineõpetaja. Hinded/hinnangud kantakse e-päevikusse ja täiendava õppetöö lehele.

Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades selle tulemusi.

9.10. Klassikursust kordama jätmise (PRÕK §22 lg 10 ja 11)

1. – 9. klassis võib õppenõukogu põhjendatud otsusega erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines pandud välja aastahinne „2“ või „1“ või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga

nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme.

Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisse õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsus peab kajastama kaalutlusi, millest tulenevalt on leitud, et õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks on otstarbekas õpilane klassikursust kordama jätta.

9.11. **Õpilase järgmise klassi üleviimine**

Õpilase järgmise klassi üleviimise otsustab õppenõukogu.

1.–8. klassis viiakse õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, järgmise klassi enne õppeperioodi lõppu.

Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmise klassi üle hiljemalt 30. augustiks.

9.12. **Põhikooli lõpetamine**

Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt 50 protsendile maksimaalsest tulemusest eesti keele eksami, matemaatikaeksami ja ühe eksami omal valikul. (PRÕK § 23)

Õppenõukogu otsusel võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis esitatud taotluse põhjal anda põhikooli lõputunnistuse ka õpilasele, kelle viimane aastahinne on kuni kahes õppeaines „nõrk“ või „puudulik“ või kes on kuni kaks lõpueksamit sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.

Põhikoolilõpetaja, kes eksamiplaanis ettenähtud eksami ajal haigestub või ei saa sellel osaleda kooli direktori poolt mõjuvaks loetud põhjusel, sooritab korduseksami koolieksamina. (Vabariigi Valitsuse määrus 26.02.2021 nr.15)

10. **KARJÄÄRITEENUSTE KORRALDAMINE**

Elukestva õppe ja karjääri planeerimise alase tööga tegeletakse kogu õpilase kooliaja jooksul. Karjääri planeerimise suunamisega tegelevad kõik aineõpetajad, klassijuhatajad, õppealajuhataja, tugisüsteemide liikmed, koolijuht ja lapsevanemad.

Koolis on karjäärikoordinaator, kellelt on võimalik saada infot, kuidas karjääri planeerimise valdkonna temaatikat oma tundides käsitleda. Samuti koordineerib ta koostööd Tartumaa Rajaleidja Keskusega.

Karjääriõppe rõhuasetused on kooliastmeti erinevad:

- I ja II kooliastme õpilaste karjääriõppes pühendatakse rohkem enesetundmisele, väärtuskasvatusele, oma perekonna ja kodukandiga seotud töömaailma avastamisele;
- III kooliastmes nihkub rõhuasetus enesetundmise seostamisele tööturu ja elukutsetega, õppimisvõimaluste ja esimeste karjääriotsustustega.

11. TUGE VAJAVATE ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED JA TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD

Kool lähtub õppe korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest. Tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tagatakse õpilasele võimetekohane õpe ja vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide ja teiste spetsialistide koostöös. Tööd tuge vajavate õpilastega koordineerib haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija (HEVKO), kelle määrab kooli direktor. Üldist tuge pakub kool õpilastele, kellel tekib takistusi koolikohustuse täitmisel või mahajäämus õpitulemuste saavutamisel. Selle raames juhendavad õpetajad õpilasi individuaalselt, tagatud on tugispetsialistide teenus ning vajadusel õpiabitunnid individuaalselt või rühmas.

Kui üldine tugi ei anna õpilaste arenguks soovitud tulemusi, siis võib rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel tõhustatud tuge või erituge. Sellisel juhul on õpilane käsitletav haridusliku erivajadusega (HEV) õpilasena.

12.1. Töökorraldus tuge vajavate õpilastega

Töö õpilaste toetamiseks toimub kahel tasandil.

I tasand – klassi tasand

- Tuge vajava õpilase märkamine aineõpetaja/klassijuhataja poolt.
- Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi (IAJK) sisseseadmine klassiõpetaja poolt, täitmine klassiõpetaja ja aineõpetajate poolt.
- Klassijuhataja ja aineõpetaja töö tuge vajava õpilasega (õppetöö individualiseerimine tulenevalt õpilase individuaalsetest vajadustest, sh õpilase täiendav juhendamine tunnis, konsultatsioonid jms).
- Lapsevanema nõustamine klassijuhataja/aineõpetaja(te) poolt.

II tasandi tuge rakendatakse juhul, kui I tasandi toetus pole andnud oodatud tulemusi.

II tasand – kooli tasand

- Kooli tugimeeskonna liikmete (HEVKO, eripedagoogi, õpiabiõpetaja, psühholoogi, sotsiaalpedagoogi, kooliõe, õppejuht) kaasamine.
- Kooli ümarlaua (tugispetsialistide, õppejuht, klassijuhataja, õpilase ja tema vanemate, vajadusel aineõpetaja(te) või muude spetsialistide) kokkukutsumine.

- Õpilase pedagoogilis-psühholoogiline hindamine, tulemuste kandmine õpilase IAJK-le.

Õpetajad ja tugispetsialistid hindavad lapse arengut ja võimeid, aktiivsust, tähelepanu, püüdlikkust, õppetöösse suhtumist, õpioskusi, töövõimet, õppetegevustes osalemist, õpioskuste rakendamise tasandit, isiksusjooni, suhtlemisviise, käitumist, emotsionaalset seisundit, tunnetusprotsesse (taju, tähelepanu, mõtlemine) ja motivatsiooni. Hindamise tulemused ja tähelepanekud kantakse õpilase IAJK-le.

- Lastevanemate nõustamine tugimeeskonna liikmete poolt.
- Õpilase individuaalse arengu toetamiseks muudatuste või kohanduste tegemine õppetöös.

Õpilase individuaalse arengu toetamiseks võib teha muudatusi või kohandusi õppesisus, õppekoormuses, õppekorralduses ja õppekeskkonnas, kui sellega ei kaasne õppeaja muutumist, võrreldes nominaalse õppeajaga ega riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamist või asendamist. Kui õpilase toe vajadus tuleneb tema andekusest, rakendatakse vajaduse korral täiendavat juhendamist aineõpetajate või teiste vastava valdkonna spetsialistide poolt haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu. Sellised kokkulepped vormistatakse kooli, õpilase ja vanema vahel õpilase IAJK-l.

12.2. Õpiabi osutamine

Õpiabi rühma võetakse vastu ajutiste ainealaste õpiraskustega ja väljakujunemata õpioskustega ning logopeediliste probleemidega põhikooli õpilane või õpilane, kes vajab õpioskuste ja -harjumuste kujundamiseks toetavat õppekorraldust. Õpilane võetakse õpiabirühma vastu individuaalse arengu jälgimise kaardi alusel erivajadustega õpilaste õppe koordineerija ettepanekul, vanema nõusolekul ja koolidirektori otsusel. Vanema mittenõustumisel õpilast õpiabirühma ei lülitata. Õpiabirühma tunnid toimuvad vastava ainetunni ajal ja/või pärast õppetunde.

Õpiabitundide arv määratakse lähtuvalt iga õpilase vajadustest ja vastavalt kooli võimalustele.

Õpiabitundides viiakse läbi järgmisi tegevusi:

- arendatakse suulist ja kirjalikku kõnet, lähtuvalt lugemis- ja kirjutamisraskuse ulatusest; arendatakse kognitiivseid oskusi;
- kujundatakse ja arendatakse eripedagoogiliste võtete abil õpioskusi ja õpivilumusi;
- kinnistatakse ainealaseid teadmisi.

Õpiabirühma võib moodustada erinevate klasside õpilastest. Õpilaste arvu õpiabirühmas määrab direktor, arvestades haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija soovitusi. Õpilasi võib õpiabirühma suunata ja välja arvata kogu õppeaasta jooksul.

12.3. Individuaalse õppekava koostamine

Kool koostab õpilasele individuaalse õppekava juhul, kui:

- õpilasele rakendatakse õppekorraldust, mille puhul õpilane on väga vähesel määral kaasatud klassis läbiviidavasse õppesse;
- õpilase õppekava erineb klassile koostatud õppekavast;
- õpilase klassi läbimise aega või nominaalset õppeaega muudetakse;
- kooliväline nõustamismeeskond on andnud õpilase arengu toetamiseks soovitusi vähendada või asendada riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemusi või vabastada õpilane kohustuslike õppeainete õppimisest.

12.4. Kooliväliste spetsialistide poole pöördumise soovitamine

III tasand – koostöö kooliväliste spetsialistidega.

Vanem pöördub kooliväliste spetsialistide poole, et saada täiendavat nõustamist õpilase arengu toetamise osas. Kui kooliväline nõustamismeeskond on andnud koolile õpilase arengu toetamiseks soovitusi, siis vanema nõusolekul toimub nende rakendamine.

12.5. Tugimeetmete tulemuslikkuse hindamine

Meetmete rakendamise tulemuslikkuse hindamiseks kirjeldavad kõik meetme rakendamisel osalenud õpetajad ja tugispetsialistid vähemalt kord õppeaastas õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardis tema arengut ja toimetulekut ning esitavad omapoolseid soovitusi. HEVKO teeb ettepanekud vanemale ja vajaduse korral kooli direktorile edasisteks tegevusteks: meetme rakendamise lõpetamine; meetme rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil; meetme vahetamine või muu meetme lisamine; täiendavate uuringute

teostamine, eriarsti, erispetsialisti või nõustamiskomisjoni poole pöördumise soovitamine. Kaardil olev info on kättesaadav kooli tugimeeskonna liikmetele, lapsevanematele ning vajadusel aineõpetajatele.

12. ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS

Kool tagab õpilasele ning tema vanematele õppe ja kasvatuse korraldust puudutava teabe kättesaadavuse ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes.

Kooli ja vanemate koostöö koordineerimiseks kutsub direktor üks kord õppeaasta alguses kokku lastevanemate üldkoosoleku.

Koolikorraldust reguleerivad dokumendid on kättesaadavad kooli kodulehel.

Õpilase ja tema vanemate esmane suhtluspartner koolis on klassijuhataja:

- 4.–9. klassi õpilastele toimuvad klassijuhatajatunnid;
- vanematel on vajadusel võimalik klassijuhatajaga vestelda eelneval kokkuleppel;
- informatsiooni edastamiseks kasutatakse klasside postiloendeid, e-kirju, m-klassijuhatajat; e-päevikut;
- õpilase arengu toetamiseks koolis korraldatakse temaga vähemalt üks kord õppeaastas arenguvestlus, mille põhjal lepitakse kokku edasistes õppe ja arengu eesmärkides. Arenguvestluste korraldamine toimub vastavalt koolis kinnitatud arenguvestluste korrale;
- vähemalt üks kord õppeaastas kutsub klassijuhataja kokku klassi lastevanemate koosoleku.

Kool kasutab e-õppe keskkonnana Stuudiumit. Stuudiumi kasutustingimused on välja toodud õpikeskkonna avalehel <https://kesklinna.ope.ee/auth/>.

Klassi- või aineõpetaja teeb iga õppetrimetri algul Stuudiumi kaudu õpilasele teatavaks peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korralduse ja planeeritavad üritused.

Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajadusel kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Toimuvad õpiveestlused, kuhu on vajadusel kaasatud tugispetsialistid.

Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimaluste kohta ning tagab

õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info ja -nõustamine) kättesaadavuse ja süsteemse vajaduspõhise korralduse:

- külastatakse erinevaid asutusi ja ettevõtteid.
- erinevate ametite esindajad käivad koolis oma elukutset tutvustamas.
- teises ja kolmandas kooliastmes käivas õpilastele loenguid pidamas Töötukassa töötajad.
- 8. klassis toimub karjääriõpetuse valikaine.
- 8. ja 9. klassis käivad vilistlased õpilastele tutvustamas edasiõppimisvõimalusi erinevates gümnaasiumides ja kutsekooli(de)s.
- toimuvad õpilaste edasiõppimisealane nõustamised ning sisseastumisvestluste simulatsioonid.

13. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ, TÖÖKAVA KOOSTAMISE PÕHIMÕTTED

13.1. Õpetajate koostöö põhimõtted:

- õpetajad töötavad ühtse meeskonnana, teevad koostööd ja järgivad kokkulepitud põhimõtteid/reegleid;
- õpetajad vahetavad kolleegidega õppemetoodilisi materjale ja kogemusi;
- õpetajad külastavad kolleegide tunde ja annavad neile tagasisidet;
- õpetajad osalevad nõupidamistel ja vastavalt vajadusele koondutakse töögruppideks, mis tegelevad kooli arendustegevusega või mõne muu hetkel koolis päevakohase õppe- ja kasvatustegevuse teemaga;
- õpetajad osalevad koolitustel, koolisisestel ja -välistel metoodikapäevadel jne.
- õpetajad kuuluvad ainevaldkonniti aineühendustesse. Aineühenduse tööd koordineerib aineühenduse juht. Õppeaasta lõpul esitatakse juhtkonnale aineühenduse aruanne, mis koosneb järgmistest osadest:
 - aineühenduse koosseis;
 - õppeaasta eesmärgid ja nende täitmine;
 - toimunud koosolekud (nende peamised päevakorrapunktid);
 - olulisemad üritused, nende analüüs (õnnestumised ja parendusvaldkonnad);
 - õppetöö – selle tulemuslikkuse analüüs (ülevaade eksami- ja tasemetööde tulemustest, õnnestumised ja parendusvaldkonnad);
 - koostöö (aineühenduse siseselt, aineühendusede vahel, teiste huvigruppidega);
 - üldine hinnang aineühenduse tööle õppeaasta jooksul: olulisemad õnnestumised, parendusvaldkonnad ja ettepanekud;
 - eesmärgid järgnevas õppeaastaks, mis püstitatakse vähemalt järgnevas valdkonnades: õppetöö ja õpilaste arendamine, üritused, koostöö ja koolitusvajadus.

13.2. Õpetaja töökava

Õpetaja töökava on dokument, mille alusel toimub õppe- ja kasvatustöö õppetunnis. Õppe- ja kasvatustöö peamiseks vormiks on tund või paaristund, kuid õppetöö võib toimuda ka teistes õppevormides (loeng, õppekäik, e-õpe, projektitöö, iseseisev töö jne).

Töökava koostamine ja arendamine kuulub õpetaja pädevusse. Õpetaja koostab töökavad igaks õppe trimestriks iga aine ja klassi kohta, kus ta tunde annab. Õpetaja töökavas täpsustatakse kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi ja kooli materiaalseid ressursse, õpetajatevahelist koostööd ning õppeaasta üldist tegevuskava. Töökava koostamise ja rakendamise saab õpetaja endale suuremad õigused, aga ka suurema vastutuse.

Töökava vormistatakse kalenderplaanina, mis sisaldab järgmist:

- õppeaine nimetus;
- õpetaja nimi;
- klass;
- tundide arv nädalas;
- õppenädal;
- teema ja alateemad;
- käsitletavad põhimõisted;
- kasutatav õppekirjandus ja õppevahendid;
- oodatavad õpitulemused;
- kontrollimise/hindamise aeg ja moodused;
- märkused (ainetevaheline lõimumine, kasutatavad meetodid).

14. KOOLI ÕPPEKAVAVÄLISE ÕPPIMISE VÕI TEGEVUSE ARVESTAMINE KOOLIS ÕPETATAVA OSANA

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamine võimaldab suurendada õpilaste, sealhulgas HEV-õpilaste hariduslikku mobiilsust ning avardada võimalusi kooliväliseks õppeks. Mujal õppimine annab paindlikuma võimaluse hariduse omandamiseks ja annab andekamatele õpilastele võimaluse ennast teostada. Kooli õppekavavälise õppe või tegevuse arvestamisel loetakse tulemused samaväärseks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.

Õpilase vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel võib kool arvestada kooli õppekavavälisest õppimist koolis läbitava õppe osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana on protsess, mis koosneb järgmistest etappidest:

- taotleja nõustamine;
- taotluse koostamine ja esitamine direktorile;
- taotluse hindamine;
- direktori otsus;
- vajadusel otsuse vaidlustamine ja vaidemenetlus.

Tuginedes Põhikooli- ja Gümnaasiumiseadusele arvestatakse kolmandas kooliastmes varasemaid ja kooliväliseid õpinguid kooli õppekava osana. Õppekavavälisest õppimist arvestatakse järgmiselt:

Liikumisõpetus - kolmanda kooliastme õpilane vabastatakse liikumisõpetusest juhul, kui ta osaleb sageli laagrites ja võistlustel ning treenib ja võistleb tipptasemel (Eesti koondis, rahvusvahelised võistlused, EMV 1. - 6. koht eelneva õppeaasta tulemuste põhjal). Liikumisõpetuse tundidest vabastatud õpilased esindavad vajadusel kooli spordivõistlustel. Trimestri vajalikud arvestused tuleb õpilasel sooritada kokkuleppel liikumisõpetuse õpetajaga. Kui õpilane lõpetab õppeaasta keskel tipptasemel treenimise, tuleb sellest liikumisõpetajale teada anda.

Kunst - kolmanda kooliastme õpilane vabastatakse kunstiõpetuse tundidest, kui ta õpib lastekunstikooli lõpuklassis. Õpilane on valmis kooli esindama kunstiolümpiaadil.

Muusika - kolmanda kooliastme õpilane vabastatakse muusikaõpetuse tundidest, kui ta õpib lastemuusikakoolis või Heino Elleri Muusikakoolis. Õpilane on valmis kooli esindama muusikaolümpiaadil ja esinema kooli sündmustel.

15. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

Kooli õppekava kinnitab direktor.

Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.